

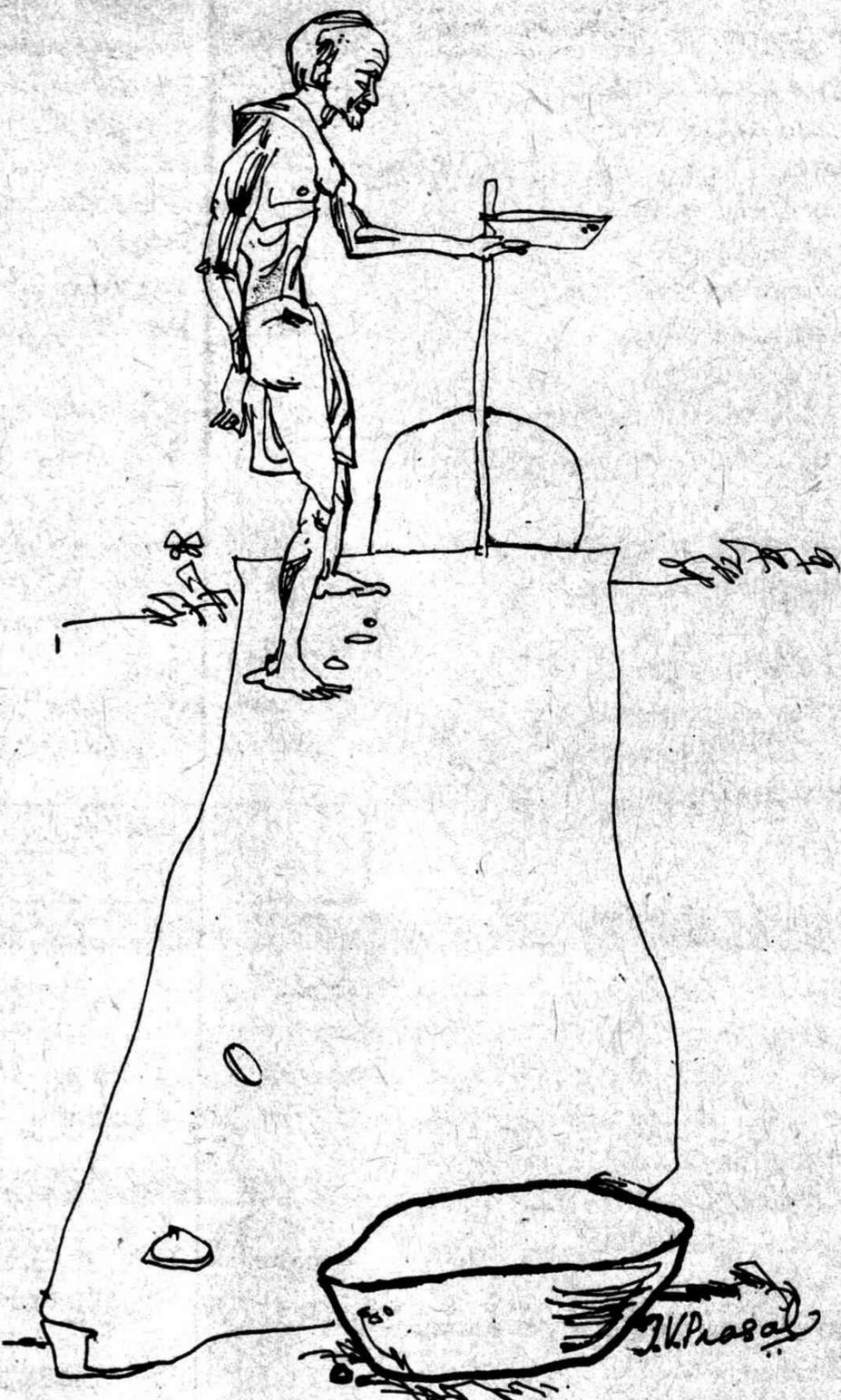
మూడోల కాడ్పిండి జిడ జిడవని
 సినుకు- వుండుండో జెల్లు- పేణాలు
 కొరికేస్తంది వోన.

కార్తీకం వెలిపోయి, మారిగిసిరం పారొ
 చ్చింది గదా-మరి సలికూడా పారొచ్చింది.
 వుండుండోక్కసాలి జివ్వున కొట్టి సారె
 స్తంది సలి. సంపనానికి వోన సాలనట్టు దీని
 జివ్వుడ- ఈ సలికేటి సావొచ్చిందో గాని-
 దబ్బనంతా పొడిసేసేనట్టు సాలొస్తంది.

పాపిగాడిగాని, అడి పెల్లనిగాని ఈ మూడోల
 కాడ్పిండి పట్టుడు గింజలేనా పుట్టవేదెక్కా. పోవేరగా
 ఎండగావొస్తే- ఎవురిల్లకాడేనా బోయినాలేకప్పు డరిసి
 గోరెడిలే- బుక్కడు గెంజిసిళ్లు పాయకపోరు. వోనిలా
 తినేస్తంది గదా- ఎవుడింటకెల్లి గెంజిసిళ్లుడగడం- ఎవడు
 పోస్తాడు! పెరివోళ్ళూ సలికే, ఓనకే జెడిస్తాయి గానం
 తలుపులు గడిలేట్టేసి లొంగున్నారెళ్లం. మరెలా సానడం,
 ఎండం బడిపోడం? పాపిగాడి పెల్లనికే వర్షేడు. అంట
 దుక్కముక్కనాగో, పిక్కనాగో వుంటాడని కాదు-
 ముప్పి నాకొడుకులు, ఇయ్యాలో రేపో పచ్చి నజ్జలోనే
 వుంటారుగాని- దుక్కపోతుల్నాగ బలిమంటా రేటి!
 ఓటలు పాపరయిబుట్లు, సారాకొట్టు సాపుకోర్లు, కిరాసి
 కొట్టు కోవిటోళ్లు, పోలిసబిన్నిపెట్టెట్లు- మరెల్లకే బోర్లు
 సంపాదన, నిత్యేనూ పూరాగ తిండి వుంటాయి. గనక.
 ఆళ్లు జబరుగుంటారుగాని మున్నోళ్లకేటి? ఇదిగీ పూట
 వానివి తీర్తాను- వలానక్కడ నాకు తిండి దొరుకుద్ది-
 అల్లా కలిగిన మారాజు నాకీపూట గెంజిపోస్తాడు- అనే
 ముప్పి నంజికోడుకేనా గుండిమి సెయ్యేసి నిబ్బరంగ
 సెప్పకో గల్లెటి?

మరందం పాపిగాడ్పాటి సచ్చుముండాకొడుక్క
 యిలాటన్నడు మరి కష్టం. ఏలంటే అడికే దగ్గు జబ్బు
 కదా! జబ్బులు మున్నోళ్లకాకపోతే మారాజుల్కొస్తా
 యేటి! ఒక్కోసారి మారాజుల్కి జబ్బు, జోరం
 వొచ్చినా- నూడ్పానికి అనువత్తుర్లున్నాయి- పెద్ద పెద్ద
 డాట్టర్లు వారు-పిలక పట్టెల్లంట
 వరుగుంటలుంటారు-మరెల్లకే కష్టం
 తెలుస్తాడంటానేటి కష్టంల్లా బీదా బిక్కే. ఈల్ల
 కొంటకొస్తే నూసే దారెవుడు!

అయితేంతకే పాపిగాడికే దగ్గుకదా- అడు పుల్లలారి
 పోయిన సీపురుకట్టువాగ నన్నంగ సచ్చిపోవానికి తయారై
 కూకున్నాడు. అడి కాలా, సేతులూ మూర్తస్పటి
 కెలాటోడికేనా బయం పుట్టుకొస్తాది. అయితాడలాగే
 బతుక్కొస్తాన్నాడు. ఓ సక్కరెల్లి దగ్గి దగ్గి వస్తానే, మరో
 సక్కరెల్లి గుమ్మాలం పెల్లడుక్కుంటాడు. నడవేక
 మొక్కడి కక్కడే సలికేలబడిపోతుంటాడు. దబ్బున్న
 మారాజులూ, యిళ్లూ వోకళ్లున్న జానందులూ అడ్డి
 కుక్కవ్రదిసినట్టు తయోస్తుంటారు. అడి దుక్కునూసే
 తప్పటికే ఎవురికేనా మరలాటి బుద్దే వుడతాది-

సుఖాంతం

ఎ.వి.రెడ్డి శాస్త్రి

కుక్కలూ పండు లా ఎనాగో- మున్నోళ్లు కూడా
 అనాగే కదా!
 మరి కుక్కలికే, మున్నోళ్లకే, పండులకే లేదా లేదని
 తెల్లేటి మనుమలికే. రాలింపొమ్మిదేసినాక- గారీ పెంకరు
 పుటెలు కాడి కెవులొచ్చినా తెలిసిపోద్దీ పంగతి. పుటె
 లుకే కసింత వోరసేసి సేమెంటు గొట్టాం యెట్టవారు
 గదా పంచాలోళ్లు ఎంగిలాకులేస్తోవానికి. దాని సుట్టూ
 కుక్కలూ, పండలూ, మున్నోళ్లూ కాసుక్కుకోరా!
 ఎంగిలాకులందల పడితప్పటికే ఎలాటి జట్టెగుస్తా

యెరికా? నూడాల, నూసివోళ్లకే తెలుస్తాది.
 మరి వోనా, పరి- యాటిలో అడుగెయ్యనేకపోవాడు
 పాపిగాడు. అసలే దగ్గు. అందల మూడోల బట్టి పట్టుడు
 మెతుకులు గాని, బుక్కెడు గెంజిగాని అడి వోటికాడికే
 రానేడు. దెబ్బకే మనిసి దినాలయిపోస్తు. పెల్లంమీద
 కారాత్మిరియూల్పూర్లన్నాడు- "నంజా, నాకేటి ఒట్టుకు
 రాకంట, నివ్వే తినేస్తన్నానే నంజా"- అని. అయితే ఆ
 నంజకేటి దొరికే సచ్చింది! దాని పని పస్తే! అయితే
 నిన్నరాత్రిరి గానాల- వోనయినా సేమెంటు గొట్టంల దిగి

మంత్రి గాల్గొస్తున్నారే!

వేళ కాని వేళ

భానుడు భూమిని మందించాడు
 మనుషుల మనసులు చూసి
 వచ్చు మండి గానాలు
 నేలలు బీటలు వారాయి
 జీవులు విలవిలలాడాయి
 కాళ్ళ దగ్గర కొచ్చి ఓటడిగి గెల్చి
 గడ్డె ఎక్కీ కులికీ
 మ్యాజిక్కులు చేస్తున్న
 మంత్రిగాల్గొస్తున్నారు వాగ్దానాలివ్వాలని
 (నజల్ని వరామర్శించి ఓదార్పు లివ్వాలని

గజ్జిక్కులా ఉన్న కాలేజీ గ్రాండు
 కంకరరాళ్ళ సీమెంటు చీర గట్టి
 సింగారా లోకబోస్తూంది
 మంత్రిగారి పాలికాష్టరాగుతుంది
 నాన వస్తున్నట్లు వంటలు పండినట్లు
 గాదెలు నిండినట్లు గ్రామ ప్రజ
 సంబరపడి సోతుంది

బంగ్లా మట్టు గుడారాలు లేవాయి
 రంగు రంగుల కాగితాల తోరణాలు
 ఎలక్ట్రిక్ దీపాల వెలుగులు
 రాత్రి మంత్రిగారు విడిది చేస్తారటక్కడ
 గ్రామం పావనమైనట్లు
 తమ జన్మలు ధన్యమయినట్లు
 తన్మయులై అతిని రాక కెదురుమాశారు జనం

రాత్రి ఏడు గంటల కందిన వార్త
 మంత్రి రేపుదయం విజయం చేస్తారని
 బస్తీ నుంచి వచ్చిన బడా బాబులు
 బంగ్లాలో విందారగించి ఖుషీ చేసుకున్నారు
 తెల్లబోయినట్లు ఊరు తెల్లవారింది
 మంత్రిగారు వచ్చారు. డైలాగులు బాగున్నాయి.
 పాలికాష్ట రెక్కారు
 గుడారాలు నవ్వాాయి. దీపాలు ఆరాయి
 కాగితాల తోరణాలు కీచ కీచ మన్నాయి

నేడ రైతు లనుకున్నారు
 ఎగిరే పాలికాష్టరు వైపు మాస్తూ
 మంత్రిగారు మన ఎండిన సీలాల మాస్తున్నారు
 దండిగా నవోయ మందుతుందని

“వీలై వేల రూపాయలు తగలేశారట ఈ సంబంధానికి
 మా కాలేజీ కో గది కట్టేస్తే సోలా?” అందో అమ్మాయి
 “రోడ్లు బాగు చేయిస్తే మా లాటోళ్ళం నంతోషిద్దం”
 అన్నాడు రిక్తావాలా నవ్వుతూ
 “బస్తీ బియ్యం వార్చించి మాలాటోళ్ళకో పూట
 అన్నం పెడితే పుణ్యమొచ్చును” అన్నాడు బిచ్చగాడు
 ఆ మంత్రిని గెలిపించినవారు
 తప్పయిందని చేతులు సులుముకున్నారు కొందరు
 గడ్డి గొడ్డు కన్నా పనికొస్తుందని కొడవలి చేత
 బట్టి సీలాన్ని మాసిన మాకాలమ్మ
 నిరగబడి నవ్వింది - ఆ రోజు గుర్తొచ్చి
 కాలవక్ర మిలా వుందని

కావిలిపాటి విజయలక్ష్మి

మాతృప్రతిక- ఒక్క రవ్య పచ్చడి పిసర్లో అంటాకు
 ముక్క దొరికింది. తోలాకుని కుప్పిసి నవలిసి, ఆ యెనక
 పచ్చడి వాలిక్కి రాసుకుంది- అంత దానికి దొరికింది.
 అలాంటప్పుడ దీడికేటి తెచ్చిపెట్టగల్గు- ఓ పక్కలెల్లి దాని
 కడుపే మలనల మాడిపోతంటే! అయితాడముండ,
 అందల ముష్టిముండ, ఏ నంజ సచ్చిస్తేపుడ్చి తిట్టగల్గు,
 తిడతే మాతరం ఏటేనాస్తాదేటి! డబ్బున్నోళ్ళయితే
 కొబ్బరి కాయలూ, అరటిపల్లా, యింకా యేటేటో
 దేవుడికిస్తారనక- దేవుడు కూడా ఆల్లకే అన్నీ యిస్తాడు.
 మున్నోల్లేటివ్యగ్రలు- మరందుకే దేవుడి క్కూడా
 ఆల్లంటే మంట- కడుపు కాలి సావండా నా
 కొడకల్లారా అని సేపం యెట్టిసినాడు.

“వాకేటి దొరికిందిరా దగ్గు నంజికొడకా ఏ తెట్ట
 వానికి” అని పాపిగాడ్చి ఆడి పెల్లం గపిరింది. ఆడవలే
 ఎర్రెత్తి పోయన్నాడేవో- బూతులుకీ తగులుకున్నాడు.
 నీవీ గారి పెంకరు వోటెల్లెల్లి పెద్దా సన్నా పలారాలు
 సేసాస్తన్నారు- పెకాసంబాబు బేందీకొట్టులెల్లి బుడ్డి
 లొట్టుకొని బాబులెల్లన్నారు- ఆల్లకీ సికాకెయ్యదేటి
 యాడి బూతులింటుంటే, మాస్కూసి- ఓ పెద్ద
 కవీజాబాబు సికాకేపి గావాల- వుటేలు సాప్పరయిలర్చి
 కేకలేసినాడు- “ఏలయ్య మమ్మల్ని సరిగ తిన్నియ్యనేటి
 నీ వోటెల్ల” అని. ధాంతోటా అయ్యరుబాబు
 ఎర్రెత్తిపోస్తు. ఓ బెంచి కాడ కూకు ని టీ తాగుతున్న
 కన్నీపులు కేటి సెప్పి నాదో తెల్లగాని, ఆ బాబు నాటి
 ఒట్టుకొని పాపిగాడి మీదికీ, ఆడి పెల్లం మీదికీ
 పోచ్చినాడు- “ఏటా నంజికొడకా- యా కొట్టు
 కాడ్చింది సోతారా, సంపీ మన్నారా” అని.

పాపిగాడి పెల్లం “బాబ్బాబు- వోవ-
 సచ్చిపోతన్నాం జవాను బాబూ- మూడోల
 పొద్దయింది, ఒక్క కవరం దొరకనేడు-ఒల్లల్లా
 తడిసిపోయి సలికీ సచ్చిపోతన్నాం- యా బంగారం

డబ్బున్నోళ్ళయితే కొబ్బరికాయలూ,
 అరటిపల్లా, యింకా యేటేటో
 దేవుడికిస్తారనక- దేవుడు కూడా
 ఆల్లకే అన్నీ యిస్తాడు. ముష్టి
 ల్లేటివ్యగ్రలు- మరందుకే
 దేవుడిక్కూడా ఆల్లంటే మంట-
 కడుపుకాలి సావండా నా
 కొడకల్లారా అని సేపం యెట్టిసి
 నాడు.

సానుకోరు బేక్కొట్టు కట్టిసినాడు గవక యాఅరుగుమీద
 కూకోవానికేనా కవిత జాగా దొరికింది. బాబ్బాబు-
 నమ్మల్నేంటపెట్టికు బాబు! సచ్చిపోతావ్- ఆ జబ్బు
 నంజికొడుక్కీ బుద్ధినేక- పెద్దోలు మసలీ జాగా అని
 తెలక- వోటికొచ్చినట్టు పేల్లన్నాడు. యింకా వొక్క పాలీ
 మమ్మల్ని రచ్చించుబాబూ” అని జవాను కొల్లట్టు

కుంది. అయితే-కవికారాలుంటే పోలిమద్దోగం
 సేసినట్టే! లాటి మాపించి అల్లక్కడ్చింది
 తరడిసినాడు.

బిక్కసచ్చిపోయిన పాపిగాడు -“ఎలిపోతాం బాబూ-
 సంసేస్తానంటూంటే ఎలిపోకుండుండి సోతాచేటి! మీ
 రెబ్బల్లిని సచ్చిపోవడమి నిష్కారం మీకేం బాబూ- వోవ్ల
 తడిచ్చుచివాడన్నమాట మాకే వుండ్చియ్యండి” అనీ
 వోవోవోకెల్లిపోవాడు- కార్లిద్దుకుంటు. అయితాడికి నద్దా
 నికీ సత్తువున్నాదేటి? వాలుగుడుగులేసి మర్నాడేక
 దబుక్కున సతిగిలబడిపోస్తు. అచ్చి వెగదియ్యాలని
 మాపిందాడి పెల్లం- గాని మరో
 మునిపెగదియ్యవానికి- దాని కేటి సత్తువ్
 మండిపోతంది? ఇంతల రంయ్యనుని పేర్లజల్లు
 పోచ్చినాది. “మెల్లిగ దేకురుకోని సారారా యా
 తడిక్కండకి” అని ఓ కేకట్టేసి- ఆ యాడముండ-
 పువ్వులకోట్టోడు ఎండతగలకంట నందిర్నాగ కట్టిన
 తడిక్కొందికీ పారిపోవాది. మొగుడొస్తన్నాడు గావాల అని
 మాస్తానే వుంది గాని -ఆడ్రానేడు. ఓ గంటగ్గావాల ఓన
 తగ్గినాక- ఏ అరుగుమీదకీ పేరుకున్నాడో మాత్రమని
 యిది బయలెల్లింది. ఆడే యరుగుగా పేర్చేడు- రోడ్డు
 మద్దినే పడిపోయన్నాడు. ఇది కదిసి మాపింది- సచ్చి
 పోయన్నాడు.

మన్నాడు సంవోళ్లకి బోల్లు పన్నగింది. ఈ
 వోవకి సచ్చిపోయిన రెండు గేదెపెయ్యల్లి, ఓ కుక్కని,
 యా పాపిగాడ్చి ఒకేపాలి బండ్లెసి- దూరంగట్టకెల్లిపోయి
 జల్లిసినారు.